

tate. Propter ipsum et ad ejus gloriam celebrandam, invitati fuerunt cœlicolæ ad Mariæ Conceptionem immaculatam plaudendam, ut olim nostra Ecclesia canebat in ejus festo: *Egredimini et videte, filiæ Sion, Reginam vestram, quam laudant astra matutina, cuius pulchritudinem sol et luna mirantur, et jubilant omnes filii Dei.* Ex ipso Beatissimæ Virginis tribuitur ab Ecclesia illud Isaiæ: *Gaudens gaudebo in Domino, et exultavit anima mea in Deo meo; quia induit me vestimento salutis, et indumento justitiae circumdedit me, quasi sponsam ornatam monilibus suis.* Sublato ergo Christo, cmnia tolluntur. Ad adstruenda ergo maxima privilegia Virginis, merito ab Angelico, a privilegiis Christi initium sumitur.

Quod autem ita sit, luce meridiana clarius patet. Familiarissima ecquidem sunt in Divo Thoma hæc et similia, ut in resp. ad 2, art. 2 q. 27 part. III: “Et ideo sub Christo qui salvavi non indiguit tamquam universalis Salvator, maxima fuit B. Virginis puritas.” Hoc quidem I Sent. dist. 44 cum Anselmo: “Decuit Virginem ea puritate nitere, qua major sub

Deo nequit intelligi.” Et ex propria sententia ibidem dicit, “quod potest aliquid creatum inveniri, quo nihil purius esse possit in rebus creatis; et talis fuit puritas B. Virginis.” Hoc patet ex illis frequentissimis verbis: “Inconveniens est quod Christus non sit Salvator omnium hominum.” Et alibi: “Quia redemptio facta per Christum non indigeret; et sic Christus non esset caput omnium hominum; quod est inconveniens.” Et alibi: “Christus enim hoc singulare in humano genere habet, quod redemptione non indigeat; quia caput nostrum est: sed omnibus convenit redimi per ipsum.” Et alibi passim. Hæc est ergo mens appertissima Angelici Doctoris: ut adstruat, quod maxima fuerunt omnia privilegia in B. Virgine sub Christo, et ex Christo, et propter Christum Redemptorem; ita ut, quidquid non deroget privilegiis Christi, B. Virgini sit concedendum, ut ait: “Si hoc non deroget privilegio Christi.” Et concludit (quodl. 6 q. 5 art. 7): “Et ideo non tantum debemus dare Matri quod subtrahat aliquid honori Filii, qui est Salvator omnium hominum.”

Jam ergo videamus in quo ordine sint po-

nenda et distribuenda quæ sparsim in operibus Divi Thomæ, prout nunc evulgatis existunt, de Betissimæ Virginis privilegiis scripta reperiuntur; et prætermisis pro nunc quæ de aliis privilegiis, ut de perpetua virginitate, maternitate divina, de assumptione ad cœlos sapientissime tradit; scrutemus quæ ad nostrum solummodo propositum attinent. Jam in prima parte, omnia omnino quæ immaculatæ conceptioni adversari videntur allata fuere; item in fine hujus partis referemus clarissima testimonia quæ privilegium Virginis in sua Conceptione adstruunt; nunc ergo superest, ut ad ordinem logicum redigamus. Sed antequam tamē ordinationem stabiliamus, necessarium videtur ut, quid de redemptione Virginis in mente Divi Thomæ sit sentiendum, inquiramus.

De hac re in nostra Dissertatione supra citata sic dicebamus: postquam enim ibi allata fuere testimonia quæ in contrarium supra retulimus, diximus: Quæ omnia testimonia nihil aliud asserunt, quam generalem contra humānum genus legem a Domino P eo justissime latam; qua omnes homines obnoxii originali peccato, et filii iræ nascimur; ex qua etiam, re-

demptionis pro omnibus omnino hominibus necessitatem S. Thomas rectissime deducit; ac concludit, juxta illam legem, juxtaque hanc redēptionis necessitatem, B. Virginem peccatum originis contrahere debuisse; non certe quod actu contraxerit. Quod autem tantum de debito contrahendi loquatur, non obscure infertur ex dupli redēptione, liberativa post culpam, et præservativa ante culpam; de quibus loquitur in mox adducendis testimoniois, quæ ad secundo loco designatum supra genus pertinent.

Nam 1. 2. q. 106 art. 2, laudat hæc D. Augustini verba: "Gratiæ tuæ deputo, et misericordiæ tuæ, quod peccata mea tamquam glaciem solvisti. Gratiæ tuæ deputo et quæcumque non feci mala. Quid enim non facere p̄tui, qui etiam gratuitum facinus amavi? Et omnia mihi dimissa esse fateor; et quæ mea sponte feci mala, et quæ te duce non feci." Et reliqua ibi videnda. Quibus Sanctus Doctor addit hæc alia verba, quæ sequuntur in Augustino: "Et ideo tantummodo, immo amplius te diligit (innocens); quia per quem me videt tantis peccatorum languoribus exui, per eum (hoc est per Christum Redemptorem) se videt tantis pecca-

torum languoribus non implicari.”
Ipse Divus Thomas loco citato in lib. 4 Sent.: “Liberari autem, inquit, a malo, vel a debito absolvi, non potest nisi qui debitum incurrit, vel in malum dejectus est; et ita non possent omnes fructum Dominicæ passionis in se ipsis percipere, nisi omnes debitores nascerentur, et malo subjecti. Unde dimissio debitorum, et liberatio a malo non potest intelligi, quod aliquis sine debito, vel immunis a malo nascetur; sed quia cum debito natus, postea (1) per gratiam Christi liberatur.” Ergo juxta Divum Thomam, et rei veritatem, ad hoc quod aliquis vere redemptus dicatur, et ut Dominicæ passionis fructum in seipso percipere possit, requiritur, et sufficit, quod debitor, seu cum debito contrahendi primi parentis peccatum nascatur: sed minime ut actu illud contrahat, quia hoc ipso quod cum debito natus, sed per gratiam Christi prævenientem liberatur, et dimissio et liberatio a malo, hoc est, vera redemptio intelligi optime datur. *Hac igitur ratione*, ut verba Divi Bernardi de alio simili argumento

(1) Intellige non de posterioritate temporis sed ordinis vel naturæ, ut infra ostendetur.

ad nostrum transferam, fuit æqua utriusque (nobis et B. Virgini) redemptio, solvens nos, et servans Istam. Sed et amplius dicam: Mariæ redemptio non æqua ac nostra, sed multo copiosissima fuit; quia ut ait S. Thomas cum D. Augustino, per quem nos videt tantis peccatorum languoribus exui, per eum (Christam scilicet Redemptorem) se videt tanto peccato (originali) non implicari.

Hæc D. Thomæ interpretatio adeo legitima est, ut primi nominis Theologi et ipsimet adversarii eam amplecti non dubitaverint. Audiantur inter Theologos Sacri ordinis Prædicatorum Magister Seraphinus a Porrecta, R. F. Joannes a Sto Thoma, et inter adversarios Card Cajetanus. A Porrecta: “Per necessariam sequelam patet D. Thomam novisse hoc, scilicet, quod B. Virgo etiamsi numquam actualiter incurrisset maculam originalis peccati, indiguisset redimi per Christum a peccato; et consequenter, non tolleretur propter hoc a Christo suum privilegium, scilicet, quod sit Salvator omnium hominum. Salvasset enim etiam tunc Matrem suam a culpa originali, in quam utique de facto cecidisset, si Ipse eam a tali casu non præservasset.”

Joannes a Sto. Thoma: "Ad liberationem, inquit, per Christum, disjunctive postulat D. Thomas vel debitum, vel culpam in eo qui redimendus est. Ergo si sufficienter salvat D. Thomas redemptionem per Christum in aliquo qui solum nasceretur cum debito, non amplius requirit, quando loquitur de Virgine, et infert pro inconvenienti, quia alias non indigeret redemptione per Christum. Intelligit enim non indigeret, si conciperetur sine debito, et sine peccato; non tamen si conciperetur sine peccato, dummodo conciperetur cum debito in persona: et quoties Divus Thomas infert, quod non indigeret redemptione, *ly* non indigeret, est, quia includitur etiam debitum; hoc enim si datur, sufficit ad indigentiam redemptionis."

Card. Cajetanus in Commentario: "Si peccatum, inquit, originale, vel in actu, vel in necessitate habendi illud, quis non incurreret, non egeret redemptionem: sed si omnes peccato originali sunt obnoxii, sufficit ad indigentiam redemptionis, etc." Et alibi: "Oportet autem quod habeat peccatum, vel quod sit in procinctu, seu periculo habendi peccatum quisquis eget salvari a peccato. etc."

His præmissis jam ad logicum ordinem in speciebus seu conceptibus a D. Thoma separatim emissis in diversis locis, ad rem cuius dilucidationem quærimus spectantibus veniamus. Cujus ordo ad mentem D. Thomæ videtur esse, primo, de peccato originali et ejus transmissione; secundo, de ipsa Virginis conceptione, et hoc dupliciter, materialiter et formaliter, scilicet, de conceptione fœtus et ejus animatione; tertio denique, de ejus sanctificatione ut loquitur. Quid de his omnibus D. Thomas censuerit, hic perlustrandum nobis est.

De primo agit D. Thomas in 1. 2. q. 81 per totam illam quæstionem, quæ ex integro legi debet, ex qua tamen aliqua delibabimus. Et in primis quantum ad modum quo traducitur originale peccatum dicit in 1° art. in corpore: "Dicendum quod omnes homines qui nascuntur ex Adam possunt considerari ut unus homo, in quantum convenient in natura..... sicut Porphyrius dicit, *quod participatione speciei, homines* (id est omnes) *sunt sicut unus homo*. Sic igitur, multi homines ex Adam derivati sunt tamquam multa membra unius corporis; actus autem unius membra corporalis, puta

manus, non est voluntarius voluntate ipsius manus, sed voluntate animæ, quæ primo movet membrum.... Sic igitur, inordinatio quæ est in isto homine ex Adam generato, non est voluntaria voluntate ipsius, sed voluntate primi parentis, qui movet, motione generationis, omnes qui ex ejus origine derivantur; sicut voluntas animæ movet omnia membra ad actum. Unde peccatum, quod sic a primo parente derivatur, dicitur originale, sicut peccatum quod ab anima derivatur in membra corporis, dicitur actuale, et sicut peccatum actuale quod per membrum aliquod committitur, non est peccatum illius membra, nisi in quantum illud membrum est aliquid ipsius hominis; propter quod vocatur peccatum humanum: ita peccatum originale non est peccatum hujus personæ, nisi in quantum hæc persona recipit naturam a primo parente; unde et vocatur *peccatum naturæ secundum illud* (Ad Efesios), *Eramus naturæ filii iræ.*" Et in responsione ad 2 dicit, quod et si anima non traducatur, quia virtus seminis non potest causare animam rationalem; movet tamen ad ipsam *dispositive*: unde per virtutem seminis traducitur humana natura a pa-

rente in prolem, et simul cum natura, naturæ infectio. Ex hoc enim fit iste qui nascitur, consors culpæ primi parentis, quod naturam ab eo sortitur per quandam generativam motionem." Et ad 4 dicit, quod tamen est principium generationis, quæ est proprius actus naturæ, ejus propagationi deserviens.

Ex his principiis in art. 3 in corpore infert, "quod secundum fidem catholicam firmiter est tenendum quod omnes homines ex Adam seminaliter derivati, peccatum originale ex Adam contrahunt": scilicet, qui moventur ab Adam motione generationis; quod ad reatum, hoc est ad debitum contrahendi, non autem ad actum, hoc est, ut actu contrahatur referendum esse apertissime colligitur ex responsione ad 1, in qua loquendo de illis qui in adventu Domini reperientur vivi (1, ad Tessal. 4) et qui juxta apud Hieronymum aliquorum sententiam non morientur dicendum est, inquit, "quod, etsi non moriantur, est tamen in eis reatus mortis" quod sufficit ad salvandum illud Apostoli *In omnes mors pertransiit in quo omnes peccaverunt.*

Ex his etiam principiis infert in art. 4: